

Фалій Н. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ОБСЯГІВ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Обігові активи займають значну питому вагу серед активів підприємств різних галузей, використання яких впливає на результативність діяльності та забезпечує підприємство необхідними фінансовими ресурсами. Аналізуючи обігові активи слід враховувати, що вони повинні вдало розміщуватися за процесами: постачання, виробництво, збут. Величина їх вкладення визначається галузевою належністю підприємства. Тож, на прикладі досліджуваного торговельного суб'єкта господарювання здійснимо аналіз формування та використання оборотних активів (табл. 1).

Таблиця 1. Обсяги активів досліджуваного підприємства за 2017–2019 роки

Активи підприємства	2017 р.		2018 р.		2019 р.		Зміни (+; -) 2019 р. порівняно з 2017 р.	
	сума, тис. грн	%	сума, тис. грн	%	сума, тис. грн	%	суми, тис. грн	%
Активи – всього:	2480,7	100	7309,7	100	8619,6	100	6138,9	247,4
Необігові активи	525,9	21,2	649,8	8,9	1564,6	18,2	1038,7	197,5
Обігові активи	1954,8	78,8	6659,9	91,1	7055	81,8	5100,2	260,9
Співвідношення обігових і необігових активів	3,717		10,249		4,509		X	

Величина активів товариства збільшилася: в 2017 р. активи сягали 2480,7 тис. грн, в 2018 р. – 7309,7 тис. грн, в 2019 р. – 8619,6 тис. грн. (станом на кінець року). В структурі активів левову долю становлять оборотні активи, що має динаміку росту: в 2017 році частка оборотних активів в структурі склала 78,8 %, в 2018 р. – 91,1%, в 2019 році – 81,8 %. Більша частка оборотних ак-

тивів над необоротними, вказує на мобільну структуру активів досліджуваного товариства, пришвидшує період обертання його обігових коштів.

У 2019 році на 1 грн необоротних активів припадало 4 грн 51 коп. обігових. Фінансовими каналами поповнення оборотних коштів підприємства є зобов'язання, хоча їх частка зменшилася в 2019 році до 102,9 % (табл. 2).

Таблиця 2. Обсяги пасивів торговельного товариства за 2017–2019 роки

Пасиви підприємства	2017		2018		2019		Зміни (+; -) 2019 р. порівняно з 2017 р.	
	сума, тис. грн	%	сума, тис. грн	%	сума, тис. грн	%	суми, тис. грн	у % до базового
Капітал	-426,8	-17,2	-426,9	-6,0	-247,3	-2,9	179	42,0
Зобов'язання	2907,5	117,2	7536,6	106,0	8866,9	102,9	5 959,4	204,9

Аналізу складу, структури і динаміки оборотних активів торговельного підприємства за їх видами (з використанням фінансової звітності) дає можливість говорити, що в структурі оборотного капіталу найбільшу питому вагу займають запаси (близько 70%), що вказує на негативну тенденцію, говорить про зниження попиту на продукцію підприємства. Протягом 2017 – 2019 рр. у складі та структурі оборотних активів підприємства відбулись значні зміни, зокрема збільшено грошові кошти до рівня 9,7%.

Для досліджуваного підприємства зниження рівня запасів є ознакою стійкого фінансового стану підприємства, збільшення прибутку. Тому, з метою нормалізації/зменшення величини запасів слід виконати такі заходи: продавати продукцію на умовах відстрочки платежу; постійним покупцям відтермінувати платежі (за домовленістю); розширити канали збуту продукції, що забезпечать доходність через створення Інтернет-магазину, через запуск доставки продукції до дому, через організацію сервісу з онлайн-замовленням та з доставкою продукції; збільшити товарообіг за рахунок розширення асортименту або повної тимчасової зміни асортименту товарів, який відповідатиме потребам покупців (особливо в надзвичайних умовах, наприклад запровадження

карантину); раціонально організувати збут та застосовувати прогресивні форми розрахунків [1–3]. Реалізація вказаних заходів сприятиме оптимізації обсягів окремих видів оборотних активів. Задля оптимізації обсягу обігових активів пріоритетним має стати комплекс заходів із забезпечення продажу запасів продукції, які орієнтовні на зменшення тривалості операційного та фінансового циклів та оптимізацію частки оборотних активів за їх видами. Визначальною в необхідності оптимізації оборотних активів має стати конкуренція й небажання того, щоб конкуренти захопити долю ринку підприємства. Ключовим моментом в реалізації заходів з оптимізації обсягів оборотних активів підприємства має стати обґрунтування частки кожного елемента оборотного капіталу відповідно до стратегічних амбіцій підприємства. Оптимальною буде лише та структура оборотних активів, яка забезпечуватиме головну ціль функціонування капіталу, тобто буде досягнуто приріст грошей в порівнянні з авансованою сумою/вкладеними активами.

Список використаних джерел:

1. Шляхи оптимізації структури оборотних активів підприємств цукрової промисловості в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naub.ua.edu.ua/2014/shlyahy-optymizatsiji-struktury-оборотnyh-aktyviv-pidpryemstv-tsukrovoji-promyslovosti-v-ukrajini/>.
2. Стратегія збільшення доходів на підприємстві / І. Влезько, Н. Кузічкіна // КНТЕУ Scientific publication. – 2011. – Вип. 18.6. – С. 117-123.
3. Остапенко Т. М. Доходи підприємств оптової торгівлі: практичний досвід документального забезпечення та обліку на рахунках, управлінський аспект / В. Я. Плаксієнко, Т. М. Остапенко, О. М. Кубецька, Т. В. Мокієнко // Актуальні питання сучасної економічної науки : [колективна монографія] / за ред. Аранчій В. І., Дорогань-Писаренко Л. О. Полтава: ПДАА, 2018. – С. 141 – 153.